

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๒/๒๕๖๒

วันที่ ๑๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง
พลเอก นัทรเฉลิม เฉลิมสุข ที่ ๑ พลเอก ชาทอุดม ติตตะศิริ ที่ ๒
พลเอก ไตรรัตน์ รังคะรัตน์ ที่ ๓ นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง ที่ ๔ และ
นายมรรณพ เดชวิทักษ์ ที่ ๕ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๕ คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และ วรรคสาม หรือไม่

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องได้รับหนังสือร้องเรียนของนายเรืองไกร ลีกิจวัฒนะ ฉบับลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ขอให้ตรวจสอบกรณีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติกระทำการอันเป็นการต้องห้ามเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม

และมาตรา ๑๐๑ (๗) กล่าวคือ เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทาน หรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะที่เป็นการรับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน อันเป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์ตามหมวด ๘ ของรัฐธรรมนูญ และเข้าข่ายเป็นการขาดคุณสมบัติ ต่อมาผู้ร้องได้มี คำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลำดับที่ ๔๐/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ แต่งตั้ง คณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว และคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงได้รายงานการไต่สวน ข้อเท็จจริงต่อผู้ร้องสรุปได้ว่า

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๔ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และผู้ถูกร้องที่ ๕ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๖ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา และได้กำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม รวมถึงเหตุสิ้นสุด สมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติไว้ โดยมีได้บัญญัติถึงลักษณะต้องห้ามในเรื่องการไม่รับ หรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ โดยมาตรา ๒๖๓ บัญญัติให้ในระหว่างที่ยังไม่มี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามาตรัฐธรรมนูญนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และได้กำหนดให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นอกจาก จะต้องมีความสมบูรณ์และไม่มีความต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้ว ต้องมีความสมบูรณ์และไม่มีความต้องห้าม รวมทั้งเหตุแห่งการสิ้นสุด สมาชิกภาพตามที่บัญญัติไว้สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามาตรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติถึงลักษณะต้องห้าม ในเรื่องการไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับ

สัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม และมาตรา ๑๘๔ วรรคสาม ให้นำความในมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) มาบังคับใช้แก่คู่สมรสและบุตรด้วย

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ในช่วงระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ นางวรรธน์ เฉลิมสุข คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ถือครองหุ้นในบริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๓๖,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๕,๐๐๐ หุ้น บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๖,๗๐๐ หุ้น และบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ หุ้น

ผู้ถูกร้องที่ ๒ ในช่วงระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ได้ถือครองหุ้นในบริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๔,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น

ผู้ถูกร้องที่ ๓ ในช่วงระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ได้ถือครองหุ้นในบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๘,๘๐๐ หุ้น วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๗,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๘๐๐ หุ้น บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๒,๐๐๐ หุ้น

ผู้ถูกร้องที่ ๔ ในช่วงระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ได้ถือครองหุ้นในบริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๖,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒,๐๐๐ หุ้น บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๓,๐๐๐ หุ้น และบริษัท เจดับเบิ้ลยูดี อินโฟโลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๘๐๐ หุ้น และวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น

ผู้ถูกร้องที่ ๕ ในช่วงระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ นางอรุณี เดชวิทักษ์ คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๕ ได้ถือครองหุ้นในบริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๔๓,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๓,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๕,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๕,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท เจค็บบีลยูดี อินโฟโลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๖,๕๐๐ หุ้น วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๖๓,๕๐๐ หุ้น วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๕๑,๓๐๐ หุ้น วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๓

- ๕ -

กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๖๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐ หุ้น วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๖,๑๐๐ หุ้น และวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หุ้น และบริษัท ล้ำสูง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จำนวน ๘๐,๐๐๐ หุ้น และวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐ หุ้น

โดยบริษัทที่ผู้ถูกร้องทั้งห้าหรือคู่สมรสถือหุ้นอยู่นั้นประกอบธุรกิจ ดังนี้

บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจสายการบิน กิจการสนามบิน และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสนามบิน โดยบริษัท การบินกรุงเทพ ฯ มีหุ้นเพียงพอที่สามารถบริหารจัดการหรือครอบงำกิจการในบริษัท บริการภาคพื้นการบินกรุงเทพเว็ลด์ไวด์ไฟลท์เซอร์วิส จำกัด ประกอบกิจการตามโครงการอุปกรณ์บริการภาคพื้นและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการซ่อมบำรุง ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยสัญญาที่มีผลบังคับใช้ ๒๐ ปี นับแต่วันที่ท่าอากาศยานเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรม ประกอบกิจการเหมือง ชนิดแร่ถ่านหิน ณ ตำบลลี่ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน โดยประทานบัตรมีอายุ ๑๐ ปี (ครบอายุประทานบัตรวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๗) ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้รับสัมปทานจากกระทรวงพลังงาน ให้ดำเนินการประกอบกิจการปิโตรเลียม ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ได้รับสัมปทานจากกระทรวงอุตสาหกรรม ให้ดำเนินการประกอบกิจการเหมืองแร่ ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจด้านการลงทุนในธุรกิจโทรคมนาคม สื่อ และเทคโนโลยี โดยการถือหุ้นและหรือเข้าไปบริหารงานในบริษัทอื่น ในเครือ ๑) บริษัท

แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นในบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด ซึ่งได้รับใบอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ใช้คลื่นความถี่ ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน และ ๒) บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เป็นคู่สัญญาในการดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน โดยบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) มีหุ้นเพียงพอที่สามารถบริหารจัดการหรือครอบงำกิจการในบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ได้

บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้รับสัมปทานจากการทางพิเศษแห่งประเทศไทย จำนวน ๒ สัญญา ได้แก่ สัญญาโครงการระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ (ส่วนดี) และสัญญาสัมปทานการลงทุนออกแบบก่อสร้าง บริหารจัดการ ให้บริการและบำรุงรักษาโครงการทางพิเศษสายศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้รับสัมปทานกับการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย จำนวน ๒ สัญญา ได้แก่ สัญญาโครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง และสัญญาโครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) ได้รับสัมปทานจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการประกอบกิจการประปาสัมปทานในเขตกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมี นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นในบริษัท เกลือพิมาย จำกัด จำนวน ๒๘๒,๒๕๒ หุ้น และมีผู้บริหารของบริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓ คน ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริษัท เกลือพิมาย จำกัด ซึ่งมีอำนาจลงลายมือชื่อแทนบริษัท เกลือพิมาย จำกัด จึงถือได้ว่าบริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน) มีอำนาจเพียงพอในการครอบงำกิจการของบริษัท เกลือพิมาย จำกัด ที่เป็นผู้ได้รับประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรมให้ดำเนินการประกอบกิจการเหมืองบนบกชนิดแร่เกลือหิน ณ ตำบลสัมฤทธิ์ อำเภอพิมาย และตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

บริษัท เจดับเบิ้ลยูดี อินโฟโลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน) ได้รับสัมปทานจากการท่าเรือแห่งประเทศไทย ให้ดูแลรับฝากและขนย้ายสินค้าอันตรายตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ทำการขนส่งผ่านท่าเรือแหลมฉบัง ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นในบริษัท อาร์.เอส.เทเลวิชั่น จำกัด จำนวน ๒,๕๕๕,๕๕๓ หุ้น อันเป็นจำนวนมากพอที่จะครอบงำกิจการบริษัทดังกล่าวได้ โดยบริษัท อาร์.เอส.เทเลวิชั่น จำกัด เป็นผู้ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์สำหรับการให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล (กิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่) จากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

บริษัท ลำสูง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นในบริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ร้อยละ ๖๕.๕๖ ซึ่งบริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) ถือหุ้นในบริษัท พันธุ์ศรีวิวัฒน์ จำกัด ร้อยละ ๕๕.๕๘ และบริษัท พันธุ์ศรีวิวัฒน์ จำกัด ถือหุ้นในบริษัท พันธุ์ศรี จำกัด ร้อยละ ๕๕.๕๕ บริษัท ลำสูง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) จึงมีอำนาจครอบงำกิจการของบริษัท พันธุ์ศรี จำกัด ที่ได้รับใบอนุญาตเก็บหาของป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ คือ ผลปาล์มน้ำมันในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านหมาก ตำบลไทรทอง และป่าปากพัง ตำบลชัยบุรี อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นการรับสัมปทานหรือเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

ผู้ร้องเห็นว่า การรับสัมปทานจากรัฐ หมายถึง การที่รัฐให้สิทธิเอกชนในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติหรือจากสิทธิประโยชน์อันเป็นสาธารณะ สัมปทานจึงรวมถึงประทานบัตรที่รัฐออกให้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการให้สิทธิอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือไม่ก็ตาม สำหรับการถือหุ้นในบริษัทที่แม้จะมีได้ประกอบกิจการอันเป็นการต้องห้ามโดยตรง แต่หากบริษัทนั้นเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันเป็นการต้องห้ามในจำนวนมากพอที่จะทำให้มีอำนาจครอบงำกิจการของบริษัทที่ประกอบกิจการอันเป็นการต้องห้ามได้ก็ถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยทางอ้อมด้วยแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ห้ามการเข้าถือหุ้นในบริษัทที่ต้องห้ามโดยไม่ได้ระบุว่าจะต้องถือหุ้นจำนวนเท่าใดและไม่ได้ระบุว่าจะต้องมีอำนาจบริหารงานหรือครอบงำกิจการหรือไม่ การถือหุ้นเพียงหุ้นเดียวแม้ผู้ถือหุ้นจะไม่มีอำนาจบริหารหรือครอบงำกิจการหรือ

- ๘ -

เป็นการลงทุนระยะสั้นหรือเพื่อเก็งกำไรก็ย่อมเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลง เทียบเคียงคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒ - ๑๔/๒๕๕๓ วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ดังนั้น การถือครองหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนตั้งแต่วันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ คือ ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ไม่ว่าจะถือหุ้นเป็นจำนวนเท่าใดและมีอำนาจบริหารงานหรือครอบงำกิจการหรือไม่ ย่อมเป็นเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย ตามนัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒)

การที่ผู้ถูกร้องทั้งห้าหรือคู่สมรสมีการเข้าถือครองหรือได้มาซึ่งหุ้นในบริษัทดังกล่าวข้างต้นในช่วงระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม เป็นการกระทำเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ อันเป็นการต้องห้ามและเป็นเหตุให้ความเป็นสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติของพลเอก จักรเฉลิม เฉกลิมสุข ผู้ถูกร้องที่ ๑ พลเอก ชาคอุดม ดิตตะสิริ ผู้ถูกร้องที่ ๒ พลเอก ไตรรัตน์ รังคะรัตน์ ผู้ถูกร้องที่ ๓ นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง ผู้ถูกร้องที่ ๔ และนายมหรณพ เฉลวิทักษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๕ สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม

ผู้ร้องได้พิจารณารายงานการไต่สวน ตลอดจนพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วมีคำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๗๐/๒๕๖๒ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีคำสั่งให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ความเป็นสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติของพลเอก จักรเฉลิม เฉกลิมสุข ผู้ถูกร้องที่ ๑ พลเอก ชาคอุดม ดิตตะสิริ ผู้ถูกร้องที่ ๒ พลเอก ไตรรัตน์ รังคะรัตน์ ผู้ถูกร้องที่ ๓ นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง ผู้ถูกร้องที่ ๔ และนายมหรณพ เฉลวิทักษ์ ผู้ถูกร้องที่ ๕ สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องมีมติให้ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๕ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๕ หรือคู่สมรสเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) ในช่วงระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ซึ่งเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) และมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม

- ๕ -

ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) และผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ ก็ตาม แต่การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) หรือไม่ นั้น ขณะยื่นคำร้อง ความเป็นสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติของผู้ถูกร้องจะต้องยังคงมีอยู่ เป็นไปตาม แนวคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๕๓ และคำสั่งที่ ๖๓/๒๕๕๕ ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่งตอนท้าย บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลง ในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้ โดยได้มี พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป และเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงทำให้สมาชิกภาพ ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๕ สิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นการสิ้นสุดลงก่อนวันที่ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๒ ดังนั้น เมื่อขณะยื่นคำร้องนี้ความเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๕ ได้สิ้นสุดไปก่อนแล้ว ย่อมไม่มีวัตถุประสงค์ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัย กรณีจึงไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๑๐๑ (๗) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้ พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๕๕/๒๕๖๒)

(นายจรยุทธ์ ภัคดีชนากุล)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัช ชลวร)

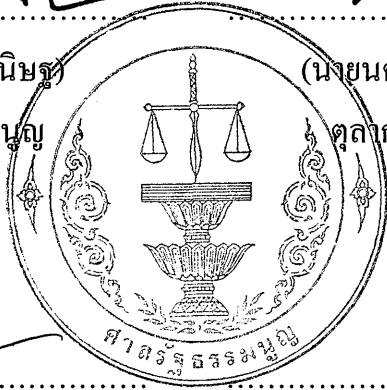
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ